

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

767

Vragen van de leden **Beckerman** en **Kwint** (beiden SP) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht «De beladen bunker van Seyss-Inquart kwijnt weg»* (ingezonden 14 oktober 2020).

Mededeling van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 13 november 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «De beladen bunker van Seyss-Inquart kwijnt weg. «Als er maar geen escaperoom in komt?»»¹

Vraag 2

Deelt u de mening dat de Seyss-Inquart bunker, een Rijksmonument met een beladen verleden als gebouw uniek is? Deelt u voorts de mening dat deze bunker een belangrijke educatieve WO2 en Koude Oorlog erfgoedfunctie kan en moet vervullen?

Vraag 3

Bent U bekend met het feit de oorspronkelijke bebouwingen van de vier Nationale herinneringscentra voor een groot gedeelte dan wel helemaal (99%) zijn afgebroken? Bent U van mening dat de «Muur van Mussert» en de Seyss-Inquart bunker de laatste tastbare grote bouwwerken zijn die specifiek gebouwd zijn voor de leiding van het Nationaal Socialisme en een belangrijke bijdrage kunnen leveren in het voorkomen van onverdraagzaamheid en haat? Zo ja, welke stappen gaat u zetten?

Vraag 4

Klopt het dat de bunker, ondanks het gedeeltelijk uitgevoerde herstel, steeds meer in verval raakt? Bent u van mening dat onderhoud aan de toekomstige eigenaar is of vindt u dat de huidige eigenaar – het Rijksvastgoedbedrijf – nu in moet grijpen om het verval te stoppen? Zo ja, welke stappen gaat u zetten? Zo nee, klopt het dat de verkoopprocedure nog jaren kan duren, waarmee verder verval dreigt?

¹ Trouw, d.d. 10 oktober 2020: De beladen bunker van Seyss-Inquart kwijnt weg. «Als er maar geen escaperoom in komt» (<https://www.trouw.nl/binnenland/de-beladen-bunker-van-seyss-inquart-kwijnt-weg-als-er-maar-geen-escaperoom-in-komt-b3d2e697/>)

Vraag 5

Bent u bekend met het in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf gemaakte Bouwhistorisch Onderzoek Bunker Seyss-Inquart rapport (deel 1 en deel 2) uit 2016 en onderschrijft u de aanbevelingen? Zo ja, wanneer wordt dit uitgevoerd, Zo nee kunt u aangeven waarom niet?

Vraag 6

Bent u bekend met de definitieve Onderhoudsanalyse Bunker Seyss-Inquart uit 2017 en onderschrijft u de aanbevelingen? Zo ja, wanneer wordt dit uitgevoerd, Zo nee kunt u aangeven waarom niet?

Vraag 7

Klopt het dat zowel in de erfgoedwet als in de richtlijn (Leidraad, afstoot monumenten april 2020) van de rijksbouwmeester een eigenaar verplicht wordt zijn monument, inclusief interieuronderdelen en structuurbepalende elementen, zo te onderhouden dat het behoud ervan gewaarborgd is? Wat is in lijn met deze verplichting uw oordeel over de huidige stand van de Seyss-Inquart bunker? Wat zou er volgens de Minister tijdens de verkoopprocedure aan onderhoud moeten worden uitgevoerd?

Vraag 8

Bent u van mening dat de bunker nu voldoende beschermd is tegen kopers en toekomstige (vervolg) eigenaren zonder historisch besef? Zo ja, kunt u uitleggen hoe dat is geborgd? Zo nee kunt u aangeven wat u hieraan gaat doen?

Vraag 9

Deelt u de zorgen van de stichting WO2 sporen dat particulieren, vastgoedontwikkelaars en commerciële kwaadwillenden bij een verkoop altijd mogelijkheden hebben? Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet? Deelt u voorts haar zorg dat het na tien jaar makkelijker wordt om van de voorwaarden (eerste en vervolg schakel van een kettingsbeding) van het Rijksvastgoedbedrijf af te komen en deze voorwaarden bij een faillissement van de koper zelfs helemaal verdwijnen? Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee waarom niet? Klopt het dat een escaperoom ook telt als gebouw met een educatieve functie? Zo ja, wat gaat u hieraan doen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 10

Bent u ook van mening dat wet- en regelgeving het niet mogelijk maken om aanvullende eisen te stellen aan een mogelijke nieuwe eigenaar? Zo ja, kunt u uitleg geven wat de gevolgen hiervan zijn bij toekomstig gebruik? Zo nee, kunt u uitleggen wat de Leidraad afstoot monumenten april 2020 hiermee bedoelt?

Vraag 11

Bent u van mening dat de «Visie Erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog» en de Leidraad (afstoot monumenten) heldere criteria en randvoorwaarden omschrijven voor wat het Rijk wel – en vooral niet – wil verkopen? Zo ja, welke stappen gaat u hiervoor zetten? Bent u van mening, ook al is het minder lucratief voor het Rijk, dat maatschappelijke baten een grotere rol moeten vervullen voor het verzekerd in stand houden op de lange termijn van afwijkende en beladen monumenten? Zo ja, welke stappen gaat u hiervoor zetten? Zo nee, waarom niet?

Vraag 12

Deelt u de mening dat de bunker van Seyss-Inquart in handen zou moeten komen van een (nationale) monumentenorganisatie en daarmee gewaarborgd is voor de toekomstige generaties? Zo ja, welke stappen gaat u hiervoor zetten? Zo nee, waarom niet?

Mededeling

Op 14 oktober jongstleden hebben de leden Beckerman en Kwint (SP) van uw Kamer schriftelijke vragen gesteld over het bericht «De beladen bunker van Seyss-Inquart kwijnt weg».

Tot mijn spijt is beantwoording binnen de gestelde termijn niet mogelijk omdat voor het goed beantwoorden van de vragen, meer tijd nodig is om alle aspecten ten aanzien van de Commandobunker Clingendael, ook bekend als de bunker van Seyss-Inquart in beeld te brengen. Ik zal de vragen van de leden Beckerman en Kwint zo snel mogelijk beantwoorden.